

Bezpečnostní rizika a záruky stability pro Českou republiku

Technické parametry

<i>Výzkum:</i>	<i>Naše společnost 2009, v09-12</i>
<i>Realizátor:</i>	<i>Centrum pro výzkum veřejného mínění, Sociologický ústav AV ČR, v.v.i.</i>
<i>Projekt:</i>	<i>Naše společnost – projekt kontinuálního výzkumu veřejného mínění CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i.</i>
<i>Termín terénního šetření:</i>	<i>30. 11. – 7. 12. 2009</i>
<i>Výběr respondentů:</i>	<i>Kvótní výběr</i>
<i>Kvóty:</i>	<i>Region (Oblasti NUTS 2), velikost místa bydliště, pohlaví, věk, vzdělání</i>
<i>Zdroj dat pro kvótní výběr:</i>	<i>Český statistický úřad</i>
<i>Reprezentativita:</i>	<i>Obyvatelstvo ČR ve věku od 15 let</i>
<i>Počet dotázaných:</i>	<i>1067</i>
<i>Metoda sběru dat:</i>	<i>Osobní rozhovor tazatele s respondentem</i>
<i>Výzkumný nástroj:</i>	<i>Standardizovaný dotazník</i>
<i>Otázky:</i>	<i>PO.39a, PO.39b, PO.39c, PO.87</i>
<i>Zveřejněno dne:</i>	<i>22. ledna 2010</i>
<i>Zpracovala:</i>	<i>Gabriela Šamanová</i>

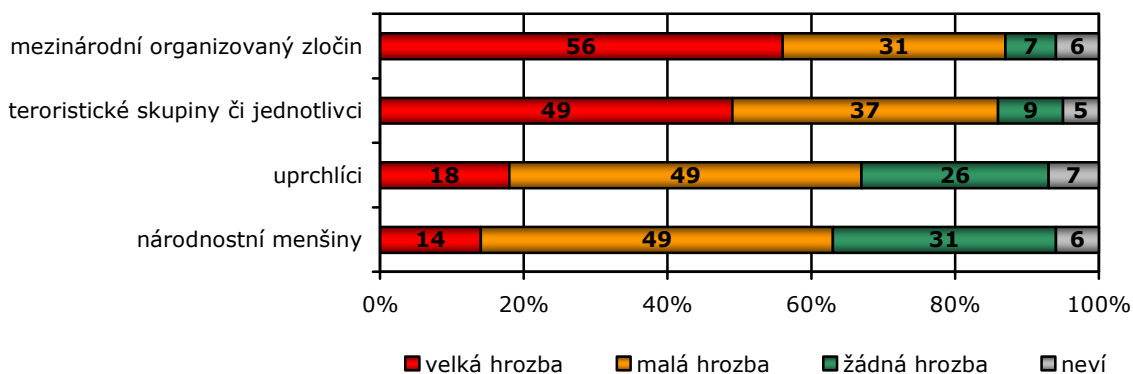
V prosincovém šetření CVVM měli dotázaní posoudit, jak velkou hrozbou je působení vybraných skupin na území České republiky. Zjišťovány byly rovněž názory veřejnosti na reálnost ohrožení válkou, epidemií či přírodní katastrofou. Oslovení občané také hodnotili, které země představují ohrožení pro Českou republiku a které naopak záruky bezpečí a stability.

Nejprve byla respondentům předložena k posouzení různá rizika pro bezpečnost České republiky (viz graf 1)¹. Na tom, že velkou hrozbou představuje organizovaný zločin, se shodlo 56 % účastníků výzkumu. Dalších 31 % pak považuje organizovaný zločin za malou hrozbou a pouze sedm dotázaných ze sta ho za hrozbou nepovažuje. Jako závažné ohrožení je vnímán také terorismus,

¹ Znění otázky: „Domníváte se, že některá z následujících skupin představuje v současné době reálnou hrozbu pro mír a bezpečnost v České republice? Pokud ano, představuje velkou nebo malou hrozbu? a) Národnostní menšiny žijící v ČR, b) uprchlíci z jiných zemí, c) teroristické skupiny či jednotlivci, d) mezinárodní organizovaný zločin.“

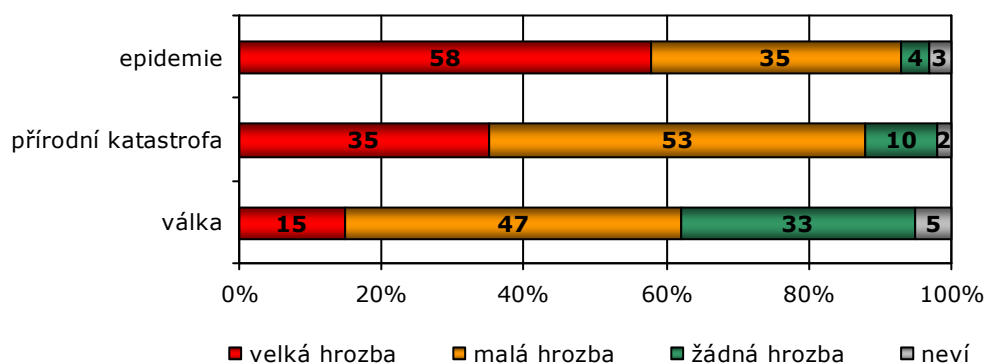
polovina respondentů ho označila jako velkou hrozbu a další třetina jako malou hrozbu. Teroristických skupin či jednotlivců se v souvislosti s bezpečností České republiky neobává asi desetina dotázaných. Uprchlíky z jiných zemí ani národnostní menšiny žijící na území ČR většina populace za velkou hrozbu pro bezpečnost nepovažuje. Při pohledu na četnost odpovědí podle regionů se vyděluje Ústecký kraj, kde lidé o něco častěji než v ostatních částech České republiky označovali národnostní menšiny za velkou hrozbu (24 % dotázaných z Ústeckého kraje).

Graf 1: Reálnost hrozby pro ČR v současné době (v %)



Následující otázkou bylo zjišťováno, zda jsou podle mínění respondentů reálnou hrozbou války, epidemie nebo přírodní katastrofy (viz graf 2)². Nejvíce se v prosinci loňského roku lidé obávali epidemie. Více než polovina ji považovala za velkou hrozbu a třetina za malou hrozbu pro Českou republiku. Výsledky zřejmě ovlivnily informace o možných důsledcích mexické chřipky, což potvrzují data z předešlého výzkumu, kde v epidemii spatřovalo velkou hrozbu 31% a malou hrozbu 53 % dotázaných (viz tabulku 1).

Graf 2: Reálnost hrozby pro ČR v současné době (v %)



V přírodní katastrofě vidí velkou hrozbu třetina dotázaných, další polovina pak hrozbu malou. Nejméně se lidé v souvislosti s Českou republikou obávají války. Za velkou hrozbu ji považuje 15 % dotázaných, za malou hrozbu 47 % dotázaných a 33 % dotázaných se domnívá, že válka reálnou hrozbu pro ČR v současnosti nepředstavuje. Možných ohrožení se obecně více obávají starší lidé a lidé se špatnou životní úrovní.

² Znění otázky: „Domníváte se, že v současné době představují pro Českou republiku reálnou hrozbu následující skutečnosti? Pokud ano, představují velkou nebo malou hrozbu? a) Války, b) epidemie, c) přírodní katastrofy.“

Tab. 1: Reálnost hrozby pro ČR v současné době – velká hrozba/malá hrozba/žádná hrozba (v %)

	2006	2007	2008	2009
mezinárodní organizovaný zločin	69/25/2	62/27/5	61/28/5	56/31/7
teroristické skupiny či jednotlivci	59/31/5	53/36/5	53/35/7	49/37/9
uprchlíci	18/53/22	16/55/22	19/51/24	18/49/26
národnostní menšiny	11/50/34	10/55/28	19/50/25	14/49/31
epidemie	22/60/13	26/57/12	31/53/12	58/35/4
přírodní katastrofa	31/54/9	35/53/8	33/53/10	35/53/10
války	13/47/35	16/48/30	17/48/29	15/47/33

Pozn.: Dopočet do 100 % v buňkách tvoří odpovědi „nevím“.

Téma bezpečnosti uzavírají otázky zjišťující, které země podle respondentů představují hrozbu pro mír a bezpečnost³ České republiky a které naopak záruky bezpečnosti a stability⁴. Dotázaní mohli uvést až tři země, součet všech možných odpovědí dává tedy 300 %.

Mezi zeměmi představujícími hrozbu byly jmenovány především asijské země, nejčastěji Irán a Irák (uvedlo je shodně 17 % účastníků výzkumu). Na třetím místě Rusko (14 %), dále Afghánistán (11%), Čína (9 %) a Severní Korea (9 %). Pět procent dotázaných zmínilo mezi státy, které představují hrozbu pro bezpečnost ČR, Spojené státy americké. Podrobnější přehled výsledků nabízí tabulka 2 a grafické znázornění obrázků 1.

Tab. 2: Státy představující hrozbu pro bezpečnost ČR (v %)⁵

	12/06	12/07	12/08	12/09
Irák	23	16	16	17
Írán	16	17	12	17
Ruská federace	10	16	17	14
Afghánistán	10	8	14	11
Čína	7	7	8	9
Severní Korea (KLDK)	10	3	3	6
Spojené státy americké	8	12	8	5
Pákistán	3	3	6	4
Izrael	5	3	2	3
Ukrajina	3	2	2	3
Německo	2	3	1	2
Palestina	4	2	1	1
TAKOVÝ STÁT NEEEXISTUJE	21	23	28	28
NEVÍ	24	23	25	26

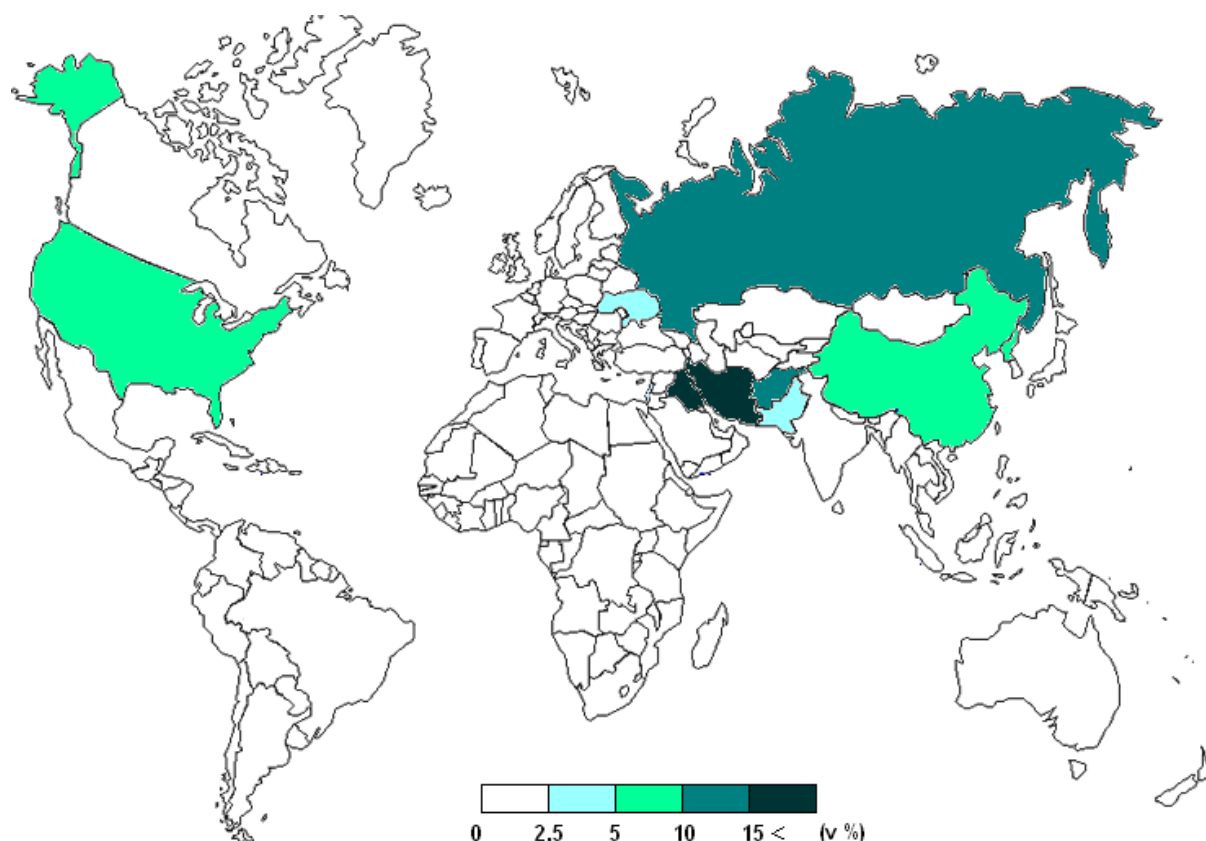
Pozn.: Údaje vyjadřují, kolik procent respondentů označilo daný stát za ohrožení pro ČR. Respondenti mohli uvést až tři země, součet všech možností tak dává 300 %. Dopočet do 300 % ve sloupcích tvoří země, které nepřesáhly 1 % a položky „bez odpovědi“.

³ Znění otázky: „Domníváte se, že existuje nějaký stát, který představuje reálnou hrozbu pro mír a bezpečnost v České republice?“

⁴ Znění otázky: „A existuje podle Vás nějaký stát, který představuje reálnou záruku bezpečnosti a stability pro Českou republiku?“



Obr. 1: Přehled států vnímaných jako hrozba pro bezpečnost ČR



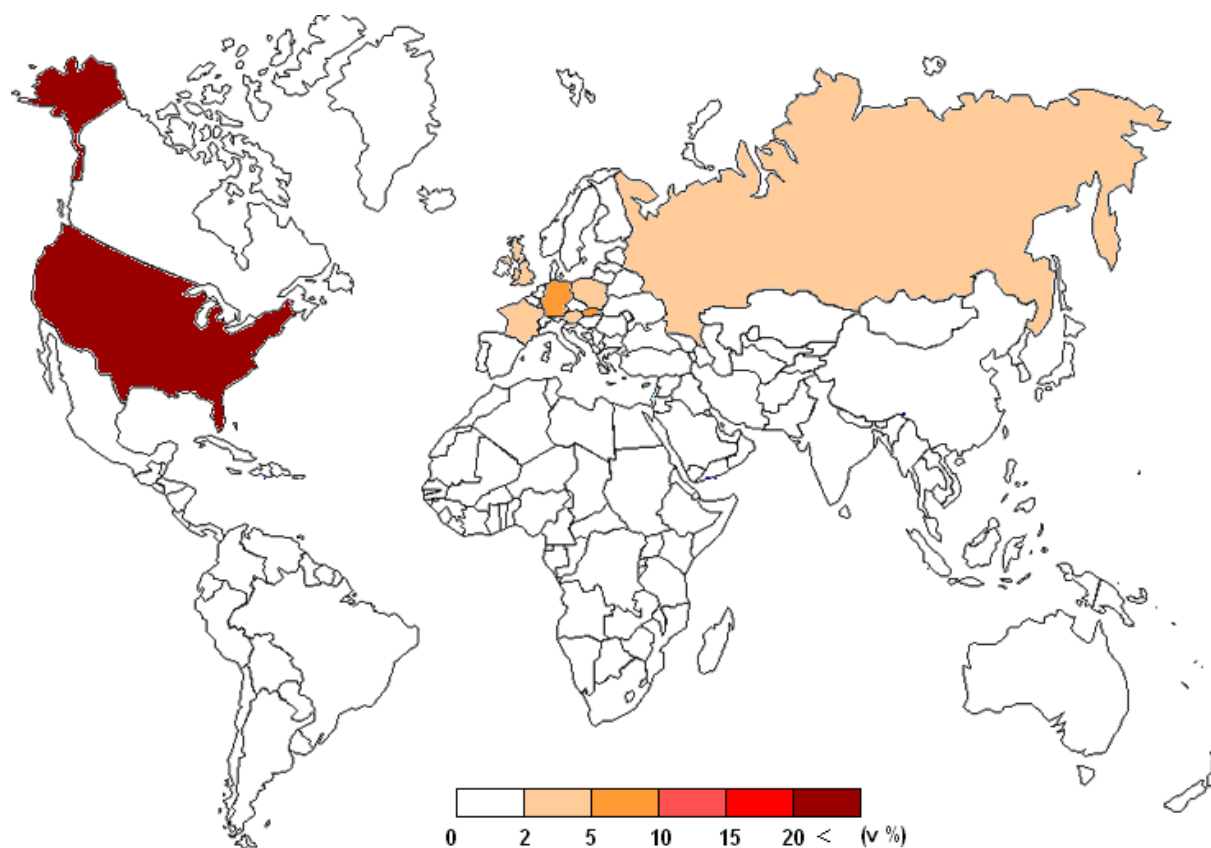
Pozn.: Intervaly značí podíl respondentů, kteří danou zemi uvedli mezi státy ohrožujícími bezpečnost ČR.

Jednoznačně nejčastěji byly za záruku stability a bezpečnosti České republiky považovány USA (mezi třemi státy jej uvedlo 20 % dotázaných). S velkým odstupem pak Evropská unie jako celek (6 %) a jmenovitě Německo a Slovensko (shodně 5 %), Velká Británie (4 %) a Francie (3 %). Dvě procenta dotázaných uvedla mezi zeměmi zaručujícími stabilitu a bezpečnost ČR Ruskou federaci, která se společně s Německem objevila mezi zeměmi „ohrožujícími“ i „ochraňujícími“. Přehled nabízí tabulka 3 a obrázek 2.

Tab. 3: Státy představující záruku bezpečnosti a stability pro ČR (v %)

	12/09
Spojené státy americké	20
Evropská unie	6
Německo	5
Slovensko	5
Velká Británie	4
Francie	3
Ruská federace	2
Polsko	2
Rakousko	2
Švýcarsko	1
TAKOVÝ STÁT NEEEXISTUJE	43
NEVÍ	25

Pozn.: Údaje vyjadřují, kolik procent respondentů označilo daný stát za ohrožení pro ČR. Respondenti mohli uvést až tři země, součet všech možností tak dává 300 %. Dopočet do 300 % ve sloupcích tvoří země, které nepřesáhly 1 % a položky „bez odpovědi“.

Obr. 2: Přehled států vnímaných jako záruka bezpečnosti a stability ČR

Pozn.: Intervaly značí podíl respondentů, kteří danou zemi uvedli mezi státy zaručujícími bezpečnost ČR.